

beszéd

A beszédről

A beszéd többszörös kifejezőrendszer. A szavak általános tartalma gyakran megváltozik a hanglejtéstől, a hangszíntől, a hangsúlytól; a beszédtempó, az artikuláció lágy vagy erőteljes volta a beszélő lelkiállapotáról árulkodik.

A beszéd szabályaival a fonetika foglalkozik, s a szabályokra felhívják a figyelmet, de a beszédet elméleti munkák alapján megtanulni lehetetlenség, mivel a beszéd gyakorlat, és csak gyakorlattal lehet a beszéden változtatni, javítani.

Minden, ami a szavak tartalmán túli kifejezés területére tartozik (hang, tempó, a beszédet kísérő mimika, gesztus, az egyén beszéddel párhuzamos megnyilatkozásai) a metakommunikáció témakörébe tartozik. Aki beszélni tanul, nagyon vigyázzon, hogy miközben fejleszti szövegmondását, ne károsítsa a metakommunikációját, azaz engedje az ösztönös megnyilatkozásokat is érvényesülni, s ne hagyja, hogy a tudatos munka megölje az ihletet. Ezért kell sok időt szentelni a beszédkészség fejlesztésére.

A színpadi beszéd

A színpadi beszéd abban tér el a köznapi beszédtől, hogy bár nem köznapi beszéd, a köznapi beszéd látszatát kelti. Az, hogy a színpadon, a kívülről megtanult szöveget úgy tudjuk elmondani, mintha az nem a színpadon hangzana el, magában foglalja azt, hogy a színpadi beszéd szabályait alkalmazzuk. Minél természetesebben hangzik a szó a színész szájából a színpadon, annál nagyobb a közönség elragadtatása.

A színpadi megnyilatkozás többnyire lényegesen mélyebb értelmi kifejezést tár föl, mint a köznapi beszélgetés tartalmi elemei. A legnehezebb azonban az olyan játék, ahol a teljes természetesség látszatát kelteni egy egyáltalán nem természetes helyzetben.

Ha valaki rászánja magát a tanulásra, először is meg kell tanulnia hallani.

Az első időben - ha már tud egy kicsit hallani - megdöbben majd az a sokféle beszédhiba, modorosság, ami környezetünkben fellelhető, s később kezdi észrevenni saját hibáit is. Amikor kezdi látni a célt, s fölfedezi leküzdendő hibáit, az első hónapok nagy munkával, lendülettel és eredménnyel indulnak. Ezt némi stagnálás követi, kicsit visszaesik az érdeklődés, mert a felületes eredmények nem vigasztalóak a makacs hibák megmaradásáért. Később azonban már lehet látni az eredményt, ilyenkor már az otthoni környezet is észleli a változást.

Forrás:

Montágh Imre: *Nyelvművesség (A beszéd művészete)*, Múzsák Közművelődési Kiadó, Budapest, 1989.

Montágh Imre: *Tiszta beszéd. Beszédtechnikai gyakorlatok. Holnap kiadó. 1999.*

A nyelv és a zene "neurológiájának" párhuzamos vizsgálata óriási jelentőséggel bír, melyet nyelvészek, orvosok és zenészek csak napjainkban kezdenek igazán - nem intuíció szintjén - felismerni; e tudományág kutatási módszereinek és alkalmazási területeinek meghatározása azonban még várat magára.

Ezek a párhuzamos vizsgálatok visszavezetnek az ősi kérdéshez: mi volt előbb, az ének vagy a beszéd?

Vagy egy másik aspektusból nézve: hol van a határvonal az ének és a beszéd között, és ez egyáltalán meghatározható-e?

(Forrás: Papp István-- A neuromuzikológia alapkérdései neurolingvisztikai aspektusból.)

► [ének](#) [1], [zene](#) [2], [agy](#) [3], [dadogás](#) [4]

Az emberi beszéd és a zene közötti kapcsolat elsőre egyértelműnek tűnik, eddig a tudósoknak mégsem sikerült összefüggést felállítaniuk a zenei hangsorok és a beszéd ritmusának és hangmagasságának természetes változása között. Amikor Purves professzor és munkatársai az egyes hangsorok és a beszéd frekvenciáit összehasonlították, kiderült, hogy szoros összefüggés áll fenn közöttük: a legtöbbet használt hangsorok (skálák) spektruma megfelel az emberi beszédhangok spektrumának.

(Forrás: [Origo](#) [5])

Tamás megjegyzései: Leonard Bernstein rendkívül érdekes bemutatója a nyelv (beszéd) és a (nép)zene kapcsolatáról (a magyarról 4:07-től):<object width="480" height="295"><param name="movie" value="http://www.youtube.com/v/F1kyhQHuyuGg&hl=en_US&fs=1&rel=0"></param><param name="allowFullScreen" value="true"></param><param name="allowscriptaccess" value="always"></param><embed src="http://www.youtube.com/v/F1kyhQHuyuGg&hl=en_US&fs=1&rel=0" type="application/x-shockwave-flash" allowscriptaccess="always" allowfullscreen="true" width="480" height="295"></embed></object>

Forrás webcím: <https://www.zenci.hu/szocikk/beszed>

Hivatkozások:

- [1] <https://www.zenci.hu/szocikk/enek>
- [2] <https://www.zenci.hu/szocikk/zene>
- [3] <https://www.zenci.hu/szocikk/agy>
- [4] <https://www.zenci.hu/szocikk/dadogas>
- [5] <http://www.lifenetwork.hu/print/lifenetwork/20091230-zene-a-fulon-keresztul-szedhető-gyógyszer.html>